

Umhverfis- og skipulagsráð
Borgartúni 12-14
105 Reykjavík

Reykjavík, 12. október 2026
USK26100050

Umsögn um tillögu fulltrúa Samfylkingarinnar um gangbrautir á skólaleið barna í Rimahverfi

Á fundi umhverfis- og skipulagsráðs, dags. 7. október 2026 var lögð fram að nýju svohljóðandi tillaga fulltrúa Samfylkingarinnar, sbr. 11. liður fundargerðar umhverfis og skipulagsráðs, dags. 7. október 2026.

Lagt er til að fela umhverfis- og skipulagssviði að merkja sem gangbrautir, með hvítum yfirborðsmerkingum (sebraut) og umferðarmerki D02.11 báðum megin götu, þær gönguþveranir í Rimahverfi sem liggja á megingönguleið barna í Rimaskóla, það er þveranirnar yfir Langarima, Berjarima, Flétturima, Hrísríma, Rósarima, Mosarima, Laufrima og Sóleyjarima.

Tillögunni var vísað til umsagnar skrifstofu samgangan og borgarhönnunar með bréfi skrifstofu umhverfis- og skipulagssviðs, dags. 7. október 2026.

Umsögn:

Deild samganga tekur undir mikilvægi öruggra gönguleiða barna til og frá skóla. Unnið er markvisst að því að bæta gönguleiðir, gönguþveranir og umhverfi stíga og stétta um borgina.

Við mat á tegund gönguþveranna þarf að horfa á heildarsamhengi hvernar þverunar fyrir sig. Það að breyta ómerktri þverun í gangbraut er ekki endilega besta eða öruggasta lausnin hverju sinni. Samkvæmt leiðbeiningum Vegagerðarinnar og Reykjavíkurborgar um gönguþveranir¹ ræðst val á útfærslu gönguþverunar meðal annars af raunhæða- og magni bílaumferðar, fjölda gangandi og hjólandi vegfarenda, ytri aðstæðum á staðnum og öðrum öryggissjónarmiðum, s.s. lýsingu. Jafnframt er lögð áhersla á að gangbrautir séu aðeins merktar þar sem aðstæður og notkun réttlæta slíka þverun. Ofnotkun gangbrauta getur dregið úr skýrleika umhverfi gatna og þveranna, og veikt það umferðaröryggi sem felst í því að merkja sérstaklega þá staði þar sem mest þörf er á forgangi gangandi vegfarenda.

Almennt eru íbúagötur með 30 km/klst. hámarkshraða eða lægri skipulagðar þannig að gangandi vegfarendur geti þverað götu þar sem þörf er á hverju sinni. Á slíkum götum eru því oft útfærðar ómerktar gönguþveranir á lykilstöðum til að tryggja aðgengi allra og umferðaröryggi. Þetta samræmist leiðbeiningum um gönguþveranir, þar sem lögð er

¹ Gönguþveranir, Efla og Mannvit fyrir Vegagerðina og Reykjavík, 2014. Sótt af https://www.vegagerdin.is/media/2023/09/2015-01-13_leidbeiningar_gangbrautir.pdf

Reykjavík

áhersla á að á götum með lágan aksturshraða og lítið magn bílaumferðar sé ekki ástæða til að merkja gangbrautir nema sérstakar aðstæður kalli á það.

Í tengslum við aðgerðir umferðaröryggisáætlunar eru leiðir skólabarna í og úr skóla kortlagðar reglulega ásamt ferðamátum þeirra, og samhliða eru greindir vástaðir á þeim leiðum. Sú vinna hefur meðal annars nýst við forgangsröðun úrbóta á göngupverunum og aðrar umferðaröryggisaðgerðir á gönguleiðum skólabarna. Í samræmi við það hafa þegar verið merktar gangbrautir á nokkrum lykilstöðum á helstu gönguleiðum skólabarna í Rimahverfi, meðal annars yfir Hrísríma við lóð nr. 20 og við innkeyrslu að bílastæði Rimaskóla, yfir Rósaríma við innkeyrslu að bílastæði Rimaskóla og yfir Mosaríma við lóð nr. 21.

Í leiðbeiningum Reykjavíkur og Vegagerðarinnar kemur fram að lykilatriði fyrir öryggi við göngupveranir sé að tryggja lágan aksturshraða og góðan sýnileika. Ófullnægjandi lýsing og takmarkaðar sjónlengdir hafa neikvæð áhrif á umferðaröryggi, bæði við merktar og ómerktar þveranir. Vandamálið verður hins vegar alvarlegra við gangbrautir þar sem bílstjórum ber að víkja fyrir gangandi vegfarendum; þannig eru mörg dæmi þess að gangandi leggi af stað út á gangbraut, meðvituð um ákvæði umferðarlaga, en verða svo ekin niður af bílstjóra sem sér viðkomandi illa eða ekki vegna aðstæðna í umhverfinu.

Að mati deildar samgangna er á þeim stöðum sem ekki hafa verið merktir sem gangbrautir ríkari þörf á öðrum úrbótum til að auka öryggi gangandi vegfarenda, s.s. bættri lýsingu og eftir atvikum hraðalækkandi aðgerðum. Þá hefur hingað til samspil fjölda gangandi og hjólandi, við hraða og magn bílaumferðar við áðurnefndar þveranir, ekki kallað á gangbraut í samræmi við leiðbeiningar um göngupveranir. Því er ekki talið að merking allra umræddra þverana sem gangbrauta sé rétt forgangsröðun á þessari stundu.

Þar af leiðandi leggur deild samgangna til að umræddar göngupveranir verði ekki merktar sem gangbrautir á þessu stigi. Hins vegar dregur tillagan fram mikilvægt umferðaröryggismál og leggjum til að umræddar þveranir verði áfram hafðar til hliðsjónar við forgangsröðun umferðaröryggisaðgerða í borginni. Við þá vinnu verði metið hvaða úrbætur séu líklegastar til að auka öryggi gangandi vegfarenda, þar með talið bætt lýsing, hraðaminnkandi aðgerðir, eða eftir atvikum merking gangbrauta.

F. h. umhverfis- og skipulagssviðs

Bjarni Rúnar Ingvarsson
Deildarstjóri samgangna

Reykjavík